

Buzogány Árpád

Évfordulós kiadvány Kibédről¹

Kibéd község első írásos említésének félezer éves évfordulójának alkalmából 1999-ben két helyismereti kiadvány jelent meg: Borbély Emma: *Kibéd szellemi öröksége*, valamint Péterfy László: *Kibéd és egyháza* című munkája.

Péterfy László nyugdíjas református lelkész adatgyűjtő munkája eredményeként több környékbeli település monográfiáját megírta, így Balavásár, Bonyha, Gyulakuta, Héderfája, Kiskend, Nagykend, Nyáradselye és Siklód kéziratossal falutörténete vár kiadásra.

A *Kibéd és egyháza* című falu- és egyháztörténet az Infopress Rt. kiadásában jelent meg, Dr. Mátyus András, Dr. Mátyus Gyula és Bálint Mózes közreműködésével, magánszemélyek anyagi támogatásával.² A könyv hatalmas mennyiségű dokumentumanyagot dolgoz fel, ennek kisebb része nyomtatott, nagyobb része kéziratossal, levéltári anyag, illetve a szerző saját gyűjtése. Ha valaki településtörténettel foglalkozik, akkor egy összefoglaló munka elkészítésekor a fellelhető anyag összegyűjtése a hosszadalmas, ennek feldolgozása, végső formába öntése már kevesebb időt vesz igénybe. A szerző abban a szerencsés helyzetben volt, hogy jóval több írásos anyag állt rendelkezésére, mint más környékbeli falvak esetében. Népköltészetét, szokásait, a paraszti gazdálkodást tekintve Kibéd a kutatás számára nem számít fehér foltnak; Seprődi János és Ráduly János nevét kell itt megemlíteni.

Péterfy László az iskola, a reformá-

tus egyházközség és az egyházmegye irattárában is búvárkodhatott, olyan anyaghoz jutva hozzá, amit máshol nem jegyeztek fel, és nem őrződött meg. A közelmúltra vonatkozóan pedig a visszaemlékezésekre támaszkodhatott.

A történelmi összefoglaló után terjedelmes gazdaságtörténeti rész következik: az ősi gazdálkodástól a század elején fellendülő hagymatermesztésig, erdőgazdálkodásig, illetve a gazdaköri és szövetkezeti mozgalomig. Foglalkozik táplálkozással és családtörténettel is. Összefoglalja a népviselet, építkezés, nyelvjárás sajátosságait, vázolja a népszokások és hiedelmek rendszerét.

Az egyháztörténeti rész a terjedelmesebb. A 16. század közepétől – négy fejezetre tagolva – az 1960-as évekig követi figyelemmel a református egyházközség életét. A szervezeti élet, építkezés és gazdálkodás, iskola és nevelés kérdéseire mind-mind kitér, bőven adatolva. Az egyházi ingatlanok, vagyonrészek kezelésével kapcsolatos rész gazdaságtörténeti vonatkozása igen figyelemre méltó. Nemcsak a falu, hanem az egész vidék gazdálkodását jellemzi.

A függelékben közli a lelkészek, kántorok, megyebírók névsorát, múlt és jelen századi közéleti személyiségek életrajzát, valamint a falu helyneveit is. Az évforduló a legmegfelelőbb alkalom volt arra, hogy a két helyismereti munka nyomtatásban megjelenjen.

Jegyzetek

1. A könyvismertető eredeti megjelenési helye: *Udvarhelyi Híradó*, 1999. augusztus 24.
2. Péterfy László: *Kibéd és egyháza*. Székelyudvarhely, 1999.